

II. Chronische ziekten

Stijging van de gezondheidsuitgaven – Stijging van het aantal patiënten – Vergrijzing van de bevolking – Ongunstige leefstijlen – Gezondheidsenquête – Gegevens – Gemeenschappelijk Plan voor chronische zieken – Pilotprojecten geïntegreerde zorg

Vraag nr. 2234 gesteld op 9 maart 2018 aan mevrouw de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, en van Asiel en Migratie door mevrouw GALANT, volksvertegenwoordiger¹

Ik heb u onlangs een vraag gesteld over chronische ziekten en uw visie op geïntegreerde zorg.

Uit een studie van de Onafhankelijke Ziekenfondsen bij hun 2,2 miljoen leden blijkt dat de gezondheidsuitgaven voor chronische ziekten in ons land met 10 % zijn toegenomen.

Deze studie bracht ook andere feiten aan het licht.

Ten eerste is het aantal chronisch zieke patiënten sinds 2010 fors toegenomen. Grofweg een kwart van de Belgische bevolking lijdt aan een chronische ziekte. De kans op een chronische ziekte neemt uiteraard toe met de leeftijd.

Ten tweede zijn de gemiddelde jaarlijkse gezondheidsuitgaven voor mensen met een chronische ziekte 7 keer hoger dan voor mensen zonder chronische aandoening. Dat verklaart de grote toename van de overheidsuitgaven voor die groep patiënten.

1. Hoe verklaart u die sterke toename van het aantal chronisch zieken? Is de vergrijzing van onze bevolking de enige verklaring hiervoor?
2. Hoeveel chronisch zieken zijn er vandaag? Kunt u het cijfer opsplitsen per leeftijdscategorie?
3. Zal uw visie op geïntegreerde zorg op korte of middellange termijn de gezondheidsuitgaven voor chronische ziekten kunnen beperken?

Antwoord

Het risico op chronische aandoeningen en op multimorbiditeit stijgt met de leeftijd: in België heeft meer dan een op de drie personen van 65 jaar en ouder minstens twee belangrijke chronische aandoeningen (Gezondheidsenquête 2013). Deze toename zal zowel wegen op het huidige aanbod van gezondheidszorg als op de economische draagkracht. Ten tweede stijgt het aantal chronisch zieken, niet alleen door de toegenomen levensverwachting en de vergrijzing, maar ook door sommige ongunstige leefstijlen. Sommige chronische aandoeningen kunnen door aanpassing van de leefstijl vermeden worden (bijvoorbeeld aanpassingen van eetgedrag, rookgedrag, alcoholgebruik, fysieke activiteit, enz.).

1. Bulletin nr. 187, Kamer, gewone zitting 2018-2019, p. 158.

Uit de laatste Gezondheidsenquête (2013), waarbij een representatief staal van de bevolking bevroegd wordt over hun gezondheid, blijkt dat meer dan een op de vier personen (28,5 %) van 15 jaar en ouder van zichzelf vindt dat hij of zij een chronische aandoening heeft. Dit wordt in de Gezondheidsenquête ingeschat door middel van de vraag: “Hebt u één of meerdere langdurige ziekten, langdurige aandoeningen of handicaps?”. Het percentage personen met een chronische aandoening stijgt sterk met de leeftijd. Bij jonge mensen tussen 15 en 24 jaar is dit 9,6 %; bij 75-plussers bijna de helft (48,8 %) (zie bijlage)².

De bijlagen bij het antwoord op deze vraag zijn het geachte Kamerlid rechtstreeks toegestuurd. Gezien het louter documentaire karakter ervan worden zij niet in het *Bulletin van Vragen en Antwoorden* opgenomen maar liggen zij ter inzage bij de griffie van de Kamer van volksvertegenwoordigers (dienst Parlementaire Vragen).

In 2018 werd de gegevensverzameling voor de volgende Gezondheidsenquête georganiseerd. De analyse en rapportering van deze gegevens zal gebeuren in de loop van 2019-2020.

Uit de gegevens van het Inter mutualistisch Agentschap (IMA) kunnen eveneens gegevens afgeleid worden over het aantal chronisch zieken: in 2016 kregen 1.153.266 Belgen het statuut chronische aandoening toegekend (10,4 % van de populatie) en er waren in totaal 3.579.512 met minstens één chronische aandoening (32,3 % van de populatie). Dit laatste wordt door het IMA ingeschat op basis van de geneesmiddelen afgeleverd in de openbare officina voor een lijst van aandoeningengroepen.

Omdat de stijging van het aantal chronisch zieken een grote uitdaging is op het vlak van volksgezondheid, hebben alle ministers van Volksgezondheid, van het federale en van het deelstaatniveau, het Gemeenschappelijk Plan voor chronisch zieken goedgekeurd in 2015. Het rapport nr. 190 van het Kenniscentrum over de organisatie van de zorg voor chronisch zieken is een leidraad geweest voor dit hervormingsbeleid.

De missie van het Gemeenschappelijk Plan voor chronisch zieken is om te streven naar een verbetering van de levenskwaliteit van de bevolking, en prioritair de personen met één of meerdere chronische aandoeningen, zodat die zo goed mogelijk kunnen leven in de eigen omgeving (familie, school, werk) en in de gemeenschap en op een actieve manier het zorgproces kunnen beheren. Hiervoor zijn aanpassingen in het gezondheidszorgsysteem nodig en wordt het *Triple Aim* principe nagestreefd: (i) de gezondheid van de bevolking te verbeteren in het algemeen, en van de chronisch zieken in het bijzonder; (ii) de kwaliteit van de zorg te verbeteren (toegankelijkheid, *evidence-based*, enz.) (iii) de toegewezen middelen efficiënter gebruiken (betere zorg aanbieden met de geïnvesteerde middelen).

Duurzaamheid van het financieringssysteem van de zorg wordt dus vooruitgeschoven als één van de doelstellingen van het plan. De missie van het plan wordt onder meer door middel van pilootprojecten geïntegreerde zorg in praktijk omgezet. Bij deze pilootprojecten worden alle onderdelen van de *Triple Aim* doelstelling geëvalueerd, dus ook de efficiëntie van de werking binnen de projectregio.